

*Ervaringen van
ouders met kinderen
op het Peutercollege*

juni 2016

Eliane Smits van
Waesberghe
Marjolijn Distelbrink
Suzanne Derks
Joeke Kuyvenhoven

Ervaringen van ouders met kinderen op het Peutercollege

Eliane Smits van Waesberghe
Marjolijn Distelbrink
Suzanne Derks
Joeke Kuyvenhoven

Juni 2016

STICHTING
**DE VERRE
BERGEN**

*Verwey-
Jonker*
Instituut

Inhoud

Introductie	3
Algemene kenmerken	5
Mening van ouders over Het Peutercollege	7
Tevredenheid	9
Conclusie	11

Introductie

In het schooljaar 2012-2013 is Het Peutercollege van start gegaan, een intensieve voorschoolse voorziening voor Rotterdamse peuters van 2 en 3 jaar. De deelnemende peuters gaan op vier locaties in Rotterdam 5 dagdelen (2 jarigen) resp. 9 dagdelen (3 jarigen) naar deze peuterschool. De basis van het aangeboden programma is het VVE-programma Uk en Puk. Voor Het Peutercollege zijn daar diverse plus-activiteiten op ontwikkeld. Het Peutercollege zet veel in op actieve betrokkenheid van ouders en andere gezinsleden bij de ontwikkeling van peuters, en op levensecht leren, o.a. door uitstapjes in de wijk. Het Peutercollege wordt gefinancierd door Stichting De Verre Bergen en de Bernard van Leer Foundation. Het Verwey-Jonker Instituut volgt Het Peutercollege met onderzoek. In 2013 verscheen de rapportage over het eerste jaar (Distelbrink & Pels, 2013).¹ Op dit moment loopt er nog een effectonderzoek en een onderzoek naar uitvoering van de kernelementen. Ook wordt er een methodiekbeschrijving en -onderbouwing gemaakt.

Ouders wordt sinds de start van Het Peutercollege gevraagd hoe zij de voorziening beoordelen. Het eerste jaar is dat via interviews gebeurd. Vanaf zomer 2014 tot voorjaar 2016 is dit gedaan aan de hand van korte vragenlijstjes met deels gesloten en deels open vragen. Daarvan wordt in deze rapportage verslag gedaan.²

Het onderzoek onder ouders

In een periode van ruim anderhalf jaar zijn bij ouders van kinderen van Het Peutercollege korte vragenlijstjes afgenomen over de ervaring van ouders en hun kind met het Peutercollege. Dit is gedaan door de gezinsmedewerker, op het moment van het laatste huisbezoek, net voordat het kind overgaat naar de basisschool. Enkele onderdelen (bijvoorbeeld een onderdeel waarin ouders een rapportcijfer geven aan Het Peutercollege) zijn door ouders zelf ingevuld en in gesloten envelop aan de gezinsmedewerker overhandigd. In totaal hebben 72 ouders de vragenlijst ingevuld. Voor het jaar 2015 is nagegaan welk aandeel van de ouders van wie de kinderen uitstroombden naar het basisonderwijs respondent is geweest. In totaal 41 ouders van 66 vulden in dat jaar het lijstje in. Dat is een respons percentage van 62 procent. De meerderheid van de ouders van uitstromers heeft dus meegedaan. De respons is afhankelijk geweest van de bezoeken die de gezinsmedewerkers hebben kunnen afleggen. In principe is bij alle ouders waar een gesprek mee heeft plaatsgevonden kort voor de overgang naar de basisschool een vragenlijstje afgenomen.

In het volgende bespreken we eerst een aantal algemene kenmerken van de ouders/gezinnen, vervolgens hun mening over de aanpak van Het Peutercollege, en tot slot hun tevredenheid met Het Peutercollege.

1 Distelbrink, M. & Pels, T. (2013). De opstart van het Peutercollege. Een procesevaluatie. Rotterdam/Utrecht: Stichting de Verre Bergen/Verwey-Jonker Instituut.

2 Er is een poging gedaan de gegevens over tevredenheid te vergelijken met ouders van andere locaties van Peuter en Co, de organisatie bij wie de leidsters in dienst zijn. Er bleken geen vergelijkbare gegevens te zijn over ouders op andere locaties.

Algemene kenmerken

Locatie

De peuters die aan Het Peutercollege deelnemen zijn gelijk verdeeld over vier locaties; elk met een 2-jarigen en een 3-jarigen groep. Van de ondervraagde ouders heeft ongeveer een derde kinderen op locatie 't Kasteeltje in Spangen. Van de kinderen bezocht een kleine kwart (24%) de Toverdoos (Oude Noorden), eenzelfde aandeel 't Wieltje (Tarwewijk), en iets minder dan een vijfde (18%) 't Kwetternest (Hillesluis). De informatie die is verzameld heeft dus iets meer dan gemiddeld betrekking op 't Kasteeltje en iets minder op 't Kwetternest.

Kenmerken van de gezinnen

Het Peutercollege heeft als doel het stimuleren van de ontwikkeling bij peuters en richt zich hierbij met name op het doelgroepkinderen die een verhoogd risico hebben op een ontwikkelingsachterstand. Bij Het Peutercollege worden de volgende criteria gebruikt voor de definitie van doelgroepkinderen:

- a. Ten minste één ouder is in een niet-westers land geboren (Oost-Europeanen zijn daarnaast ook een doelgroep).
- b. De ouders zijn beiden laag- tot middelbaar opgeleid (maximaal mbo inclusief diploma).
- c. Thuis wordt vrijwel geen Nederlands gesproken.

Hoewel de vragenlijst onder ouders geen informatie verstrekt over de thuistaal, kan er aan de hand van de criteria met betrekking tot land van herkomst en opleidingsniveau van de ouders een schatting worden gemaakt van het aantal doelgroepkinderen. Eerst bespreken we de verdeling over kenmerken van ouders en hun partners afzonderlijk.

Geboorteland ouders

Ruim een derde van de ouders die de vragenlijst heeft ingevuld (merendeels zijn dit moeders) is geboren in Nederland (N=25). De rest is in een ander land geboren. Van hun partners (van wie het geboorteland bekend is) is maar 17 procent geboren in Nederland (N=12).³ Het meest voorkomende geboorteland van ouders naast Nederland is Marokko. Meer dan een kwart van de bevraagde ouders (N=20) en bijna twee vijfde van de partners van wie het geboorteland bekend is (N=26), is hier geboren. Overige geboortelands van ouders en hun partners zijn: Turkije (12), Pakistan (6), Suriname (6) en Kaapverdië (5).⁴ Uit Oost-Europa komen acht ouders/partners, en de rest is van diverse herkomst (o.a. Somalië, Congo, India, China).

3 Vijf respondenten hebben geen partner; van 2 partners is het geboorteland niet bekend.

4 Deze cijfers tussen haken gaan over respondenten en partners samen.

Opleidingsniveau

Van de ondervraagde ouders heeft bijna een vijfde als hoogste opleiding een lagere opleiding dan MBO (VMBO, alleen basisonderwijs of geen opleiding); de helft heeft MBO als hoogst gevolgde opleiding, 7 procent heeft een HAVO/VWO opleiding, en 24 procent een HBO- of universitaire opleiding. Bij de partners heeft een iets groter aandeel een opleiding lager dan MBO (34%), opnieuw bijna de helft een MBO opleiding (44%), 8 procent een HAVO/VWO opleiding, en 15 procent een HBO/WO opleiding als hoogste opleiding. De partners zijn dus iets lager opgeleid dan de respondenten.

Doelgroepkinderen

Van de 72 kinderen over wie een vragenlijst is ingevuld, hebben 60 kinderen (83%) ten minste één ouder die in een niet-westers land is geboren. Van de bevroegde ouders van 62 kinderen weten we én het opleidingsniveau van henzelf én dat van hun partner. In 48 van deze gezinnen hebben beide ouders maximaal een MBO-opleiding gevolgd.⁵ Dit betreft 67 procent van de gezinnen in ons onderzoek. In de overige gezinnen heeft tenminste één ouder een hogere opleiding gevolgd (HBO of WO). Een combinatie van gegevens leert dat in totaal 39 gezinnen (54%) over wie door de ouders een vragenlijst is ingevuld aan de eerste twee criteria van de doelgroepdefinitie voldoet.

De groep die we hebben bereikt is in dit opzicht redelijk vergelijkbaar met de hele populatie van Het Peutercollege, vooral wat betreft het aandeel niet-westerse ouders. Van de gezinnen in het effectonderzoek naar Het Peutercollege (een representatieve groep) is namelijk ook in 80 procent van de gevallen (tenminste) één ouder van niet-westerse herkomst. In 53 procent van de gezinnen in het effectonderzoek hebben beide ouders maximaal een MBO opleiding gevolgd. De combinatie van geboorteland en opleiding van ouders laat zien dat 48 procent van de gezinnen in het effectonderzoek aan deze doelgroepcriteria voldoet.⁶ Ouders die door ons zijn bevroegd behoren dus net iets vaker tot de doelgroep, volgens deze criteria.

5 Gezinnen met maximaal HAVO/VWO zijn hierbij geteld; in onderwijsonderzoek wordt dit niveau vaak in dezelfde categorie opgenomen als MBO.

6 Voorlopige informatie uit de nulmeting van het effectonderzoek naar Het Peutercollege. Voor de vergelijking hebben we gekozen voor hoogst genoten opleiding, niet het hoogst behaalde diploma, want die informatie ontbreekt in onze korte vragenlijst.

Mening van ouders over Het Peutercollege

Ontwikkeling van het kind

De ouders is allereerst middels een open vraag gevraagd hoe hun kind zich heeft ontwikkeld op het Peutercollege en wat hun kind hierbij met name heeft geleerd. Alle ouders geven aan dat het kind zich positief heeft ontwikkeld. Ouders benoemen vooral de taalontwikkeling (o.a. woordenschat, beter en meer Nederlands praten), de sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. contact met andere kinderen en volwassenen, sociale vaardigheden, samenspelen, luisteren) en de cognitieve ontwikkeling (o.a. tellen, algemene kennis). Ook geeft een aantal ouders aan dat de kinderen zich, vooral door de uitjes, bewuster zijn geworden van de omgeving. Ze bedoelen daarmee onder andere dat kinderen de wijk beter zijn gaan leren kennen en dat kinderen veel hebben geleerd door concrete ervaringen.

Vorbereiding op de basisschool

Ook is de ouders (in een open vraag) gevraagd of hun kind goed is voorbereid op de basisschool en in welk opzicht. Alle ouders zeggen dat hun kind goed voorbereid is op de basisschool. Hiervoor worden verschillende redenen gegeven. De meeste ouders geven aan dat de structuur en regelmaat van het (bezoek aan) Het Peutercollege hun kind goed voorbereidt op school. Door deelname aan Het Peutercollege (elke dag, hele dagen als 3-jarige) zijn de kinderen gewend geraakt aan het schoolritme en aan het weg zijn van huis. Ook geven veel ouders aan dat hun kinderen sociale competenties hebben opgedaan die hen voorbereiden op de basisschool. Kinderen zijn gewend geraakt aan het omgaan met andere kinderen, het groepsverband, het samen spelen, maar ook aan het luisteren naar de juf, vragen, wachten en omgaan met spullen (die niet van hen zijn). De kinderen zijn volgens ouders voorts voorbereid op de basisschool doordat zij zich goed hebben ontwikkeld als gevolg van het brede aanbod van activiteiten. Zo hebben veel kinderen goed Nederlands leren praten, leren tellen, kleuren geleerd te herkennen en benoemen en is de zelfstandigheid van kinderen bevorderd. Eén ouder vindt dat zijn kind nog wel een taalachterstand heeft en dus nog steeds extra hulp kan gebruiken. Tenslotte noemt een aantal ouders ook dat het aanbod van Het Peutercollege gericht is op een begeleide doorstroom naar de basisschool en dat dit positief uitpakt. De onderlinge samenwerking met de kleutergroepen maakt de overstap naar het basisonderwijs kleiner; het kind heeft al kennisgemaakt met zijn/haar toekomstige school. Uit de antwoorden van ouders is af te leiden dat de kernelementen van het Peutercollege zoals het brede aanbod, de intensiteit van het programma, de focus op verschillende ontwikkelingsgebieden en de doorlopende leerlijn, in de ogen van ouders bijdragen aan een gemakkelijke(r) overstap naar het basisonderwijs.

Ouderbetrokkenheid

Een belangrijk element van Het Peutercollege is ouderbetrokkenheid, hier wordt onder andere op ingezet door het aanbod van workshops voor ouders en het inzetten en uitnodigen van ouders bij activiteiten en uitjes. In de vragenlijst is de vraag gesteld of ouders veel deelnamen aan workshops, uitjes en andere activiteiten. 63 van de ouders (88%) geven aan dat zij hier veel aan mee deden.

Aan de ouders is in een open vraag gevraagd naar hun mening over de betrokkenheid: wat vinden zij ervan dat ouders zo actief worden betrokken, en hebben ze er zelf iets van geleerd? Veel ouders beoordelen het actief betrekken van ouders positief, voor zowel de ouders zelf als voor het stimuleren

van de ontwikkeling van het kind. Veel ouders geven daarnaast aan dat ouderbetrokkenheid een positieve uitwerking heeft op de vertrouwensband tussen de ouders en de leidsters en het kind en de leidsters. Ook vinden veel ouders het leuk om contact met andere ouders te hebben via ouderbetrokkenheid; zo kunnen ze ervaringen delen en van elkaar leren.

Vooraf het meedraaien op de groep ervaren ouders als positief, hierdoor zien ouders niet alleen hoe het kind Het Peutercollege ervaart, maar kunnen ze ook beter met het kind praten over de ervaringen, zijn ze op de hoogte van de thema's en kunnen de stof thuis met de kinderen bespreken. Daarnaast doen zij ideeën op voor activiteiten met hun kind en leren zij hoe ze de ontwikkeling van het kind thuis zelf kunnen stimuleren. Een aantal ouders zegt tijdens ouder-activiteiten advies en praktische tips te hebben gekregen over opvoeden en over hoe te handelen in bepaalde situaties. Eén ouder gaf tot slot aan dat haar eigen Nederlands verbeterd was doordat ze zo betrokken was bij Het Peutercollege.

Een kleine minderheid van de ouders is iets minder positief over het actief betrekken van ouders of over wat zij daarvan hebben geleerd: een aantal geeft aan dat zij het meeste van wat er wordt verteld al weten. Eén ouder is positief over de betrokkenheid, maar vindt het moeilijk te regelen als werkende ouder, en één ouder is van mening dat ouders te vaak mee moeten doen aan activiteiten en dat het soms beter is voor de zelfstandigheid van de kinderen als er geen ouders bij zijn.

Meest positieve elementen van het Peutercollege

De ouders is gevraagd aan te geven wat zij het beste vinden aan Het Peutercollege. Opnieuw via een open vraag. Drie elementen komen naar voren in de antwoorden. Ten eerste geven veel ouders aan het fijn te vinden dat er veel individuele aandacht en begeleiding is van kinderen, waardoor ieder gelijke kansen heeft. Door de individuele aandacht wordt de ontwikkeling van kinderen gestimuleerd en zijn zij goed voorbereid op de basisschool. Een tweede element waar ouders erg positief over zijn is de intensiteit van negen dagdelen voor 3-jarigen; ze stellen dat hun kind hierdoor ruim de tijd heeft om te leren en te wennen aan het schoolritme. Tenslotte zijn de ouders erg tevreden over de kwaliteit en het enthousiasme van de leidsters.

Verbeterpunten

De ouders is daarnaast gevraagd wat er in hun ogen nog verbeterd zou kunnen worden aan Het Peutercollege. 28 ouders geven suggesties voor verbeterpunten. Deels betreft het uiteraard verbeterpunten van enige tijd geleden (de lijstjes zijn vanaf zomer 2014 afgenomen).

Een aantal ouders geeft aan dat er verbetering zou kunnen komen in de tijden, structuur en regelmaat voor de 2-jarigen groep: de tijden van de 2-jarigen zijn te kort, of ze zouden het fijn vinden als de woensdagtijden aangepast zouden worden aan de schooltijden. Sommige ouders vinden dat er te veel wisselingen zijn geweest van leidsters op de groep en dat er in bepaalde periodes sprake is geweest van onderbezetting. Continuïteit is belangrijk voor de kinderen en dat wordt ondermijnd door de personeelwisselingen, aldus een ouder. Daarnaast heeft een aantal ouders opmerkingen over de administratie van facturen en communicatie over betalingen. Twee ouders vinden dat er meer aandacht mag zijn voor aankleden, hoewel één van deze ouders het ook goed vindt dat zelfstandigheid wordt gestimuleerd. Sommige ouders vinden dat er nog grotere betrokkenheid van ouders kan zijn en één ouder geeft de suggestie om een jaarplanning te maken voor ouders. Uit het onderzoek naar de uitvoering van kernelementen (Verwey-Jonker Instituut, te verschijnen zomer 2016) is bekend dat sommige punten (zoals de tijden, de administratieve en personeelsproblemen) intussen zijn opgelost.

Tevredenheid

De vragenlijst sloot af met een reeks gesloten vragen waarin ouders werd gevraagd een rapportcijfer van 1 tot 10 te geven aan Het Peutercollege en hun waardering op een schaal van 1 tot 5 aan te geven aan verschillende onderdelen/elementen van Het Peutercollege.

Over de volgende onderdelen is ouders gevraagd een waardering te geven tussen de 1 (zeer ontevreden) en 5 (zeer tevreden):

- 9 Dagdelen (voor 3 jarigen).
- Sfeer op de groep.
- Het contact met de leidsters.
- Het betrekken van ouders op de groep.
- De uitjes.
- De workshops.
- Het contact met de gezinsmedewerker.

Ouders hebben deze vragen anoniem beantwoord, hun antwoorden zijn in een gesloten envelop meegegeven aan de gezinsmedewerker. In het totaal hebben 64 ouders deze vragen beantwoord.

Uit de antwoorden blijkt een zeer grote tevredenheid van ouders. Ouders geven Het Peutercollege gemiddeld als rapportcijfer een 8,6. Het laagste cijfers is een 6 (1 keer gegeven), het hoogste een 10 (door 17 ouders gegeven). Verreweg de meeste ouders (87%) geven Het Peutercollege een cijfer tussen de 8 en de 10.

In de waardering van ouders over onderdelen van Het Peutercollege is eveneens weinig variatie: ouders zijn over bijna alle onderdelen in grote meerderheid tevreden tot zeer tevreden. Het hoogst is de tevredenheid over de negen dagdelen en over het contact met de leidsters. 69 procent is zeer tevreden over de leidsters, 28 procent tevreden (samen 97%). Over de negen dagdelen voor 3-jarigen is 68 procent zeer tevreden en 29 procent tevreden (idem: 97% bij elkaar). Het overgrote deel van de ouders is daarnaast (zeer) tevreden over de sfeer op de groep; 56% van de ouders is zeer tevreden en 40% geeft aan tevreden te zijn (bij elkaar 96%). Voorts blijken de meeste ouders erg te spreken te zijn over het betrekken van ouders (64% zeer tevreden, 28% tevreden; samen 92%). Over de uitjes en workshops zijn ouders iets minder vaak 'zeer' tevreden (50 resp. 42%) en vaker 'tevreden' (42 resp. 49%). Maar nog steeds is bij elkaar dus 92 procent van de ouders respectievelijk 91 procent hierover (zeer) tevreden. Ouders zijn vrijwel nooit *ontevreden* over de uitjes of workshops, een enkeling is hierover neutraal (7 resp. 10%).

Het enige punt waar sommige ouders iets minder tevreden over zijn, betreft het contact met de gezinsmedewerker. Deze doet de huisbezoeken, is beschikbaar voor advies over de opvoeding en geeft workshops. Bij elkaar 86 procent van de ouders is over de gezinsmedewerker (zeer) tevreden (47% zeer tevreden, 39% tevreden). 11 procent is neutraal; 1 ouder is ontevreden, 1 ouder zeer ontevreden. In de toelichting geeft deze ouder aan de term gezinsmedewerker niet te kennen.

Er is bekeken of er verschillen zijn in tevredenheid tussen locaties; deze zijn gering. Ouders van Het Kasteeltje lijken al met al het meest tevreden.

Conclusie

Als onderdeel van het procesonderzoek naar Het Peutercollege is onder ouders van peuters, kort voor de overgang naar het basisonderwijs, onderzoek gedaan naar tevredenheid met dit peuteraanbod. Een meerderheid van de ouders van uitstromers is ondervraagd; qua kenmerken zijn zij representatief voor de ouders van Het Peutercollege: grotendeels geboren in een niet-westers land, en merendeels gezinnen waar beide ouders maximaal een MBO opleiding hebben.

Geconcludeerd kan worden dat ouders over het algemeen (heel) tevreden zijn over het Peutercollege. Ouders geven Het Peutercollege gemiddeld een 8,6 als rapportcijfer en over de verschillende onderdelen van Het Peutercollege (negen dagdelen, sfeer op de groep, contact met de leidsters, betrekken van ouders op de groep, de uitjes, de workshops en het contact met de gezinsmedewerker) zijn zij (zeer) tevreden. De elementen waarin Het Peutercollege uniek is (de negen dagdelen en het actief betrekken van ouders) worden zeer goed ontvangen bij de ouders.

Alle ouders zien positieve ontwikkelingen bij hun kind en het algemene gevoel is dat kinderen door Het Peutercollege in diverse opzichten goed zijn voorbereid op de basisschool. Enkele verbeterpunten die een minderheid van de ouders noemen betreffen onder andere de aanpassing van tijden aan de tijden van de school, administratieve kwesties en meer vaste leidsters op de groep. Deze punten zijn volgens informatie uit het onderzoek naar de uitvoering van de kernelementen (nog te verschijnen zomer 2016, Verwey Jonker Instituut) intussen opgepakt.

Colofon

Opdrachtgever	Stichting De Verre Bergen
Cofinancier	Bernard van Leer Foundation
Auteurs	E. Smits van Waesberghe M. Distelbrink S. Derks J. Kuyvenhoven
Omslag	Ontwerppartners, Breda
Uitgave	Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht T (030) 230 07 99 E secr@verwey-jonker.nl I www.verwey-jonker.nl

De publicatie kan gedownload worden via onze website:
<http://www.verwey-jonker.nl>.

ISBN 978-90-5830-758-3

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2016.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut.
Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.
The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute.
Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

Het Peutercollege is een intensieve voorschool voor peuters in Rotterdam. Het Verwey-Jonker Instituut volgt Het Peutercollege vanaf het begin met onderzoek. Een van de deelonderzoeken gaat over oudertevredenheid. In totaal 72 ouders zijn bevroegd over wat hun kinderen leren op Het Peutercollege en over hoe tevreden ze zijn. Dit rapport doet daarvan verslag en laat zien dat ouders erg positief zijn over Het Peutercollege.

